

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D. a JUDr. Ing. Venduly Sochorové ve věci

žalobkyně: **Mgr. S. B.**
zastoupena advokátem JUDr. Mgr. Filipem Rigelem, Ph.D.
sídlem Teplého 2786, Pardubice

proti
žalovanému: **Městské státní zastupitelství v Brně**
sídlem Polní 41, Brno
zastoupen advokátem JUDr. Radkem Ondrušem
sídlem Bubeníčкова 502/42, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 6. 2018, sp. zn. 1 SPR 365/2018

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně je státní zástupkyní na Městském státním zastupitelství v Brně (dále též „státní zastupitelství“ nebo „žalovaný“). Dne 20. 6. 2018 jí městská státní zástupkyně udělila výše označenou písemnou výtku za to, že v době od 17. 5. 2018 do 18. 6. 2018 nečinila žádné úkony v trestní věci sp. zn. 4 ZN 2188/2014 (dále též „výtku“). Ve spise se přitom

nacházela stížnost proti rozhodnutí policejního orgánu o odložení věci doručená státnímu zastupitelství dne 17. 4. 2018. Proti výtce brojí žalobkyně u Krajského soudu v Brně (dále též „krajský soud“).

II. Argumentace žalobkyně

2. Žalobkyně nejprve podrobně argumentuje, proč je její žaloba přípustná. Poukazuje na judikaturu správních soudů, z níž vyplývá, že výtka je rozhodnutím ve smyslu § 65 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).
3. Výtku navrhuje žalobkyně zrušit v první řadě z důvodů procesních. Žalovaný neučinil žádný pokus s žalobkyní výtku předem projednat, neseznámil ji s podklady svého rozhodnutí, ani jí nedal možnost se k věci vyjádřit. Výtka byla prvním úkonem žalovaného (předchozí korespondence se žalobkyní byla pouze výměnou právních názorů), proto byla pro žalobkyni překvapivá a nemohla s jejími důvody polemizovat dříve než v žalobě, neboť opravný prostředek právní úprava nepřipouští. Ačkoliv proces vydání výtky může být méně formální než správní řízení, alespoň jeho základní zásady je třeba dodržet. V tomto případě žalovaný nešetřil práva žalobkyně (§ 2 odst. 3 správního řádu) a neumožnil jí je uplatnit (§ 4 odst. 4 správního řádu). Nadto žalovaný zjistil skutečnosti, z nichž výtka vychází, cestou dohledu, ale před vydáním výtky tento dohled nijak neukončil. Zejména nevydal právně závazný pokyn, kterým by žalobkyni uložil, jak má v dané trestní věci dále postupovat. Tím porušil § 12e zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství a na něj navazující pokyn obecné povahy ze dne 28. 3. 2017, o výkonu dohledu v soustavě státního zastupitelství, č. 1/2017 Sbírky pokynů obecné povahy nejvyššího státního zástupce. Kdyby žalovaný konkrétní pokyn k postupu ve věci v rámci vnitřního dohledu vydal, umožnil by žalobkyni, aby jej v zákoně stanoveným postupem odmítla splnit. Poukazuje též na nedostatek formálních náležitostí sdělení žalovaného ze dne 20. 6. 2018 čj. 4 ZN 2188/2014-41, který podle ní není výše uvedeným závazným pokynem a není z něj ani zřejmé, zda je součástí výkonu vnitřního dohledu.
4. Ve druhém žalobním bodě označuje žalobkyně výtku za nepřezkoumatelnou pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů. Vytýká jí formální nedostatky, neboť výrok výtky (za který považuje pouze její první větu hovořící o „neodůvodněných průtazích“) nepopisuje skutek dostatečně určitě tak, aby nebyl zaměnitelný s jiným a bylo tak do budoucna zaručeno dodržení zásady *ne bis in idem*. Chybí v něm také ustanovení právních předpisů, jež měla žalobkyně porušit.
5. Ve třetím žalobním bodě žalobkyně vysvětluje důvody svého jednání a s důvody výtky věcně polemizuje. Historie případu začíná podle žalobkyně tím, že náměstek městské státní zástupkyně, Mgr. P., jí na základě výsledků vnitřního dohledu ve věci sp. zn. 4 ZT 27/2018, kde vykonávala dohled nad zachováním zákonnosti přípravného řízení trestního, vydal závazný pokyn, jak má v dané věci dále postupovat. Žalobkyně s pokynem vyslovila nesouhlas a odmítla jej jako nezákonný splnit, což je postup předvídaný v § 12e odst. 1 zákona o státním zastupitelství. Žalovaný pokyn nezrušil, proto musel podle zákona věc vyřídit státní zástupce, který vedl dohled. Protože musel její náměstek, Mgr. P., převzít žalobkyninu věc, převedla na oplátku městská státní zástupkyně jeho spis sp. zn. 4 ZN 2188/2014 zase na žalobkyni. Žalobkyně je přesvědčena, že šlo o „odvetu“ za to, že se odvážíla výše popsáním způsobem vzdorovat autoritě vedení Městského státního zastupitelství v Brně a dobře to dokresluje vnitřní poměry, jaké na tomto zastupitelství panují. Důvody převedení věci uváděné žalovaným,

tj. varování rozkolísané hladiny zatíženosti mezi oběma aktéry, jsou nepřesvědčivé. Mgr. P. dozoroval ke dni 17. 5. 2018 celkem 7 trestních věcí, zatímco žalobkyně 126, celkem na ni městská státní zástupkyně převedla z Mgr. P. 3 věci. Navíc spis sp. zn. 4 ZN 2188/2014 byl na žalobkyni převeden v poslední den interní lhůty k vyřízení stížnosti, jež se ve spise nacházela (rozpor s § 13h odst. 2 zákona o státním zastupitelství, podle něhož okresní státní zástupce dbá na plynulost řízení). Celý tento postup tak ohrožuje žalobkyninu nezávislost jako státního zástupce a nutí ji přijmout výsledek dohledu, aby se vyhnula vyššímu pracovnímu zatížení spojenému se studiem nového spisu. Jde o zásah, jehož důsledkem by mohlo být porušení některé z povinností státního zástupce (rozpor s § 28 odst. 2 zákona o státním zastupitelství) a k jeho odmítnutí tak žalobkyni zavazoval její slib (§ 18 odst. 3 zákona o státním zastupitelství). K tomu, jakou hodnotu má nezávislost státního zástupce, odkázala žalobkyně na judikaturu (nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 14/15, Pl. ÚS 573/02 a rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 6 As 58/2004-45) a na odbornou literaturu (články M. R. a J. L. a komentář k Ústavě ČR od V. S. a kol.). Žalobkyně byla jinak vždy po profesní stránce (včetně výkonnosti) dobře hodnocena, její postoj v tomto případě je principiální.

6. Výše popsané důvody žalobkyně žalovanému přednesla, nebyla tedy ve věci nečinná „neodůvodněně“, jak žalovaný tvrdí. Konkrétně vyslovila nesouhlas s převedením věci záznamem do spisu dne 17. 5. 2018. Tento úkon považuje žalobkyně zároveň za podání, jímž vyjádřila nesouhlas s výkonem správy státního zastupitelství, který mohou podávat nejen osoby stojící vně správy státního zastupitelství, nýbrž i samotní státní zástupci. Žalovaný jej proto měl postoupit se svým stanoviskem k vyřízení Ministerstvu spravedlnosti, příp. nejvyššímu státnímu zástupci (§ 16a zákona o státním zastupitelství, aplikovaný ve smyslu Stanoviska nejvyššího státního zástupce ze dne 15. 2. 2006, č. 1/2006). Místo toho na něj městská státní zástupkyně reagovala přípisem ze dne 22. 5. 2018, kde na svém postupu (přidělení věci) trvá. Následně žalobkyni uložila výtku.

III. Argumentace žalovaného

7. Žalovaný navrhuje podanou žalobou zamítnout. Má za to, že § 36 odst. 3 správního řádu, jež účastníkovi řízení dává právo vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před jeho přijetím, se při udělování výtky nepoužije, neboť se nejedná o správní řízení a není důvod tento proces formalizovat. Nicméně žalobkyně byla seznámena se všemi podklady a důvody pro udělení výtky prostřednictvím obsáhlé korespondence, kterou se žalovaným vedla (a kterou žalovaný ve svém vyjádření podrobně popisuje). To považoval žalovaný za dostatečné, jelikož ze všech jejích písemných projevů bylo zřejmé, že ze svého stanoviska o neoprávněném převedení spisu nehodlá ustoupit a ve věci nebude ze zásady činit žádné úkony. Jako zkušená státní zástupkyně si musela být vědoma, že na takovouto situaci může žalovaný reagovat právě udělením výtky. Žalobkyně navíc opakovaně sdělovala (vždy ovšem pouze ústně), že s městskou státní zástupkyní nebude v dané věci jednat jinak než písemnou formou. Ohledně zjištění potřebných skutečností žalovaný vysvětluje, že městská státní zástupkyně neprováděla komplexní vnitřní dohled, ale pouhé nahlédnutí do spisu. Ačkoliv jde jistě o prostředek dohledu, nelze o každém takovémto úkonu provádět zápis a vyhodnocení, neboť by to paralyzovalo výkon dohledových oprávnění neúměrnou administrativou. Udělit závazný pokyn vedoucí státní zástupce nemusí, může posoudit účelnost takového postupu, přičemž institut dohledu na státním zastupitelství nepodléhá přezkumu ve správním soudnictví (zde žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 6 Aps 1/2012).

8. Pokud jde o náležitosti výtky, celý její obsah je podle žalovaného výrokem a jasně z něj vyplývá, za jaké jednání žalobkyni výtkou postihl.
9. Dále žalovaný vysvětluje důvody převedení spisu sp. zn. 4 ZN 2188/2014 z Mgr. P. na žalobkyni, byť podle něj není tento krok vedoucí státní zástupkyně přezkoumatelný ve správním soudnictví. Původně se náměstek vedoucí státní zástupkyně domníval, že veškerou svou agendu zvládne. Po prostudování spisu sp. zn. 4 ZT 27/2018 převedeného na něj z žalobkyně však zjistil, že je zde řada podání, které je nutno neodkladně vyřídit (stížnosti obviněných proti zahájení trestního stíhání, žádosti policie o souhlas se zajištěním finančních prostředků a s domovní prohlídkou). Kromě vypracovával v téže době podklady pro kontrolu spisů starších 9 měsíců, jichž bylo celkem 152. Proto požádal o převedení dozoru ve 3 jednoduchých věcech na jiného státního zástupce. Vedoucí státní zástupkyně zvolila žalobkyni, aby optimalizovala rozkolísanou zátěž těchto dvou státních zástupců. Nejednalo se o žádnou pomstu, šikanu nebo jiný nekalý motiv, ani o zásah do nezávislosti státního zástupce. Uvedený úkon městské státní zástupkyně v Brně přezkoumal na základě podání žalobkyně ze dne 12. 6. 2018 krajský státní zástupce v Brně a následně i vrchní státní zástupce v Olomouci, oba s výsledkem, že šlo o standardní řídicí krok, nikoliv o šikanu. Žalovaný také podotkl, že přidělení věci jinému státnímu zástupce se běžně provádí neformálním opatřením. Nelze tvrdit, že by se snad řídicí a kontrolní činnost směla vykonávat jedinečně prostřednictvím závazných pokynů (poukázal na § 11a odst. 2 zákona o státním zastupitelství zakotvující nadřízené postavení vedoucího státního zástupce).
10. Mezi žalobkyní a žalovaným proběhly v jejich podáních také polemiky ohledně názorů žalovaného na předkládání všeobecných a dozorových spisů státního zastupitelství soudům a na téma náhrady nákladů řízení, které však nejsou pro toto rozhodnutí důležité.

IV. Řízení před krajským soudem

11. Ve věci proběhlo dne 26. 11. 2020 na žádost žalobkyně ústní jednání podle § 49 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Obě strany při něm setrvaly na svých stanoviscích. Žalobkyně předložila soudu jako doplnění svých dosavadních vyjádření svou ústavní stížnost ze dne 27. 7. 2019 proti rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 12 Ksz 7/2018 - 160.
12. Na jednání provedl soud dokazování následujícími důkazními prostředky předloženými žalobkyní:
 - hodnocením žalobkyně ze strany vedoucí státní zástupkyně ze dne 14. 10. 2016,
 - přehledy přidělených trestních věcí na II. úseku MSZ za měsíce leden až prosince 2018 s doprovodným e-mailem,
 - dopis městské státní zástupkyně ze dne 20. 6. 2018 adresovaný žalobkyni, v němž sděluje žalobkyni, jak naložila s některými částmi jejího přípisu ze dne 12. 6. 2018,
 - část Metodického návodu Nejvyššího státního zastupitelství k provádění vnitřní kontroly a dohledu v soustavě státního zastupitelství SL 910/2005,
 - Stanovisko Nejvyššího státního zastupitelství ke sjednocení výkladu zákonů a jiných právních předpisů k vyřizování stížností č. 1/2006 Sb. v. s. NSZ.
13. Krajský soud naopak zamítl návrhy žalobkyně na provedení důkazu jejím podnětem adresovaným veřejnému ochránci práv, odpovědi ochránce na tento podnět (kterou si měl soud vyžádat přímo od ombudsmana, neboť žalobkyně jím při jednání nedisponovala) a

dopisem žalobkyně vrchnímu státnímu zástupci ze dne 21. 8. 2018, neboť tyto důkazy měly prokazovat skutečnosti, jež nastaly až po vydání výtky a nebyly tak pro posouzení skutkové stránky věci relevantní. Dále soud zamítl návrh žalobkyně, aby dokazoval jejím dopisem vrchnímu státnímu zástupci ze dne 23. 5. 2018, neboť po seznámení s jeho obsahem soud seznal, že se věcně týká postupu žalobkyně ve věci sp. zn. 4 ZT 27/2018, nikoliv ve věci nyní projednávané. Soud nedokazoval ani všeobecným spisem Městského státního zastupitelství v Brně sp. zn. 4 ZN 2188/2014, jehož vyžádání žalobkyně při jednání navrhla, neboť naznal, že pro posouzení skutkového stavu má dostatek podkladů ve spise správním vedeném v souvislosti s uložením výtky. Soud zamítl i návrh, aby si od nejvyššího státního zástupce vyžádal jeho opatření č. 4/2016, na něž odkazuje komentářová literatura a které má stanovovat podmínky pro přidělování spisů státním zástupcům. Zde soud konstatoval, že pro zjištění skutkového stavu (a právě to je smyslem dokazování) nemá toto stanovisko žádnou vypovídací hodnotu, neboť žalobkyně sama uvedla, že se o jeho existenci dozvěděla až v nedávné době, přičemž soud zjišťuje skutkový stav k datu vydání rozhodnutí (a v té době z něj žalobkyně nemohla vycházet). Konečně soud zamítl i návrh žalovaného, aby si vyžádal od NSS spis sp. zn. 12 Ksz 7/2012, aby zjistil, že NSS vycházel z těchto podkladů, jež na jednání předložila žalobkyně, neboť to neshledal relevantním. I kdyby ve spise NSS některé z těchto podkladů chyběly, nezabavovalo by to krajský soud povinnosti je posoudit.

V. Posouzení věci krajským soudem

14. Žaloba **není důvodná**.
15. Soud pro pořádek uvádí, že neměl žádné pochybnosti o přípustnosti žaloby proti rozhodnutí, neboť ve shodě s judikaturou Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“), kterou obsáhle cituje žalobkyně v úvodní části žaloby, považuje výtku udělenou státnímu zástupci za rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s.
16. Dále soud pro kontext připomíná, že žalovaný uložil žalobkyni již dne 15. 6. 2018 výtku za jiné její jednání, konkrétně za pochybení při provádění dozoru v trestní věci sp. zn. 4 ZN 2761/2017 a za to, že nerespektovala výzvu městského státního zástupce v Brně, aby se dostavila k projednání svého postupu v této věci. Tuto výtku zrušil krajský soud svým rozsudkem ze dne 22. 10. 2020, čj. 30 A 133/2018 - 87. Přikročil k tomu ovšem pouze z důvodu porušení procesních práv, neboť ke druhému skutku (nedostavení se) nedal žalovaný žalobkyni možnost se před uložením výtky vyjádřit. V ostatním soud námitkám žalobkyně – v řadě ohledů podobným, jaké uplatňuje v nyní projednávané věci – za pravdu nedal a bude z tohoto svého rozhodnutí vycházeti nyní, neboť na názorech tam vyslovených setrvává.
17. Vedle toho je nutno zmínit, že v nyní projednávané věci pokračovala žalobkyně ve svém jednání i po udělení výtky, tj. neprováděla žádné úkony v přidělené věci sp. zn. 4 ZN 2188/2014. Toto její další jednání (od 21. 6. 2018 do 2. 7. 2018) posoudil již kárný senát NSS jako kárné provinění (společně s dalším jednáním spočívajícím v tom, že žalobkyně nerespektovala závazný pokyn náměstka městské státní zástupkyně udělený ve výše zmíněné věci sp. zn. 4 ZT 27/2018). Stalo se tak rozhodnutím ze dne 27. 5. 2019, č. j. 12 Ksz 7/2018 – 160. Nejde o skutkovou okolnost, kterou by mohl krajský soud zohlednit, neboť nastala až po udělení výtky. Stejně tak nejde ani o rozhodnutí, jež by krajský soud při posouzení nynější věci zavazovalo, jak se snažil na jednání soudu tvrdit žalovaný – závazný by mohl být nanejvýš výrok o tom, že se žalobkyně dopustila

kárného deliktu popsaným jednáním (jež však časově následuje až po jednání v nyní souzené věci). Nicméně s ohledem na totožné účastníky a obdobné skutkové okolnosti může být argumentace NSS v této kárné věci pro krajský soud inspirativní.

Skutková zjištění

18. Soud nyní stručně nastíní skutkový stav, jak vyplynul ze správního spisu a z jednání před soudem, a to jen v rozsahu potřebném pro následné právní posouzení věci.
19. Mezi stranami není sporné, že dne 17. 5. 2018 přidělila vedoucí státní zástupkyně žalobkyni trestní věc sp. zn. 4 ZN 2188/2014 společně s dvěma dalšími věcmi, přičemž všechny tyto tři věci měl do té doby přiděleny její náměstek, Mgr. P. V přiděleném spise sp. zn. 4 ZN 2188/2014 se nacházela nevyřízená stížnost poškozeného proti rozhodnutí, jímž policejní orgán odložil případ krádeže a poškození cizí věci, jelikož se mu nepodařilo zjistit pachatele, a dále postoupení této stížnosti polici, které došlo na Městské státní zastupitelství v Brně dne 17. 4. 2018 (oba dokumenty jsou založeny ve správním spise). Dne 17. 5. 2018 (tedy téhož dne, kdy jí byla věc přidělena), vyhotovila žalobkyně přípis adresovaný městské státní zástupkyni, v němž vysvětluje, proč považuje přidělení věci za nepřipustné, a žádá vedoucí státní zástupkyni, aby věc sp. zn. 4 ZN 2188/2014 převedla zpět na svého náměstka a přidělila místo toho žalobkyni novou vazební věc. Na to reagovala vedoucí státní zástupkyně přípisem ze dne 24. 5. 2018, v němž žalobkyniny argumenty odmítla, vysvětlila jí důvody svého postupu, upozornila ji, že je i nadále dozorovou státní zástupkyní v dané věci a prodloužila jí interní lhůtu k vyřízení stížnosti do 17. 6. 2018. Nato dne 12. 6. 2018 vyhotovila žalobkyně nový přípis, který zaslala na vědomí též krajskému státnímu zástupci, vrchnímu státnímu zástupci a nejvyššímu státnímu zástupci. V něm na str. 4-7 uvedla, že převedení všech tří spisů odmítá a dále rozhojnila svou argumentaci k nezákonnosti přidělení těchto věcí. Krajského státního zástupce v návaznosti na to požádala o audit a vzájemné srovnání zatíženosti všech náměstků okresních státních zástupců v kraji a o prošetření nerovného zacházení se žalobkyní (obtěžování, bossing a nevhodné chování) podle zákoníku práce, přičemž zdůraznila zákaz postihovat či znevýhodňovat zaměstnance po dobu prošetřování takové stížnosti za to, že se domáhá svých práv. Po seznámení s tímto přípisem si městská státní zástupkyně vyžádala spis sp. zn. 4 ZN 2188/2014 a když zjistila, že v něm skutečně žalobkyně neučinila žádný úkon, udělila jí bez dalšího písemnou výtku.
20. Jen pro úplnost krajský soud podotýká, mže žalobkyni nedal za pravdu ani krajský státní zástupce (přípis ze dne 13. 7. 2018 založený ve správním spise), ani vrchní státní zástupce (přípis ze dne 22. 10. 2018 založený ve správním spise).

Náležitosti výtky

21. První žalobní bod vytýká žalovanému, že jeho výtka postrádá podstatné náležitosti, zejména není ve výroku dostatečně specifikováno jednání, za které je výtka udělena, a právní předpisy, které měla žalobkyně porušit. Jak už krajský soud uvedl v bodě 75 svého výše citovaného rozsudku č. j. 30 A 133/2018 - 87: „*S přihlédnutím k požadavku bezprostřednosti a rychlosti při ukládání výtky ... nelze na výtku podle § 30 odst. 3 zákona o státním zastupitelství klást obdobné požadavky co do určitosti vymezení výrokové části a odůvodnění, jako na rozhodnutí vydávaná v oblasti správního trestání. Postačí, je-li z udělené výtky zřejmé, za jaké skutky (pochybení) byla udělena, z jakých důvodů (které právní předpisy byly porušeny), jaký je časový rámec vytýkaného jednání, jakož i to, že se jednalo o výtku ve*

smyslu § 30 odst. 3 zákona o státním zastupitelství.“ Za výrok výtky tedy nelze považovat jen úvodní větu, ale v zásadě celý její text, z něhož musí být patrné, jaké jednání a na jakém právním základě se státnímu zástupci vytýká. Tyto požadavky napadená výtka splňuje.

22. Pokud jde o časový rozsah jednání, z výtky je patrné, že žalobkyni se klade za vinu, že prokazatelně nečinila ve věci žádné úkony ode dne 17. 5. 2018, kdy došlo k přidělení věci, do dne 18. 6. 2018, kdy městská státní zástupkyně nahlédla do předmětného spisu a zjistila, že žalobkyně nerozhodla o stížnosti poškozeného proti rozhodnutí policejního orgánu o zastavení řízení v prodloužené lhůtě do 17. 6. 2018, kterou jí k tomu vedoucí státní zástupkyně určila. Tato dvě data, v textu výtky výslovně uvedená, tak skutek zřetelně ohraničují a zajišťují, že nedojde k druhému potrestání za totéž jednání. Nad rámec nutného odůvodnění lze podotknout, že k tomuto důsledku také v praxi nedošlo, neboť NSS potrestal následně žalobkyni za nevykonávání dozoru v předmětném spise až ode dne 21. 6. 2020 (přičemž zřejmě, byť to výslovně neuvádí, vzal v potaz, že teprve udělením výtky se žalobkyni dostalo náležitého varování a teprve od tohoto data tak lze její pokračování v tomto jednání hodnotit jako kárné provinění).
23. Co se týká právní kvalifikace, ve výtce je výslovně zmíněno pouze jediné ustanovení zákona o státním zastupitelství, a to § 30 odst. 3, z něhož vyplývá pravomoc výtku udělit. Podle soudu je nicméně zcela zřejmé, že žalobkyně měla svým jednáním porušit § 24 odst. 1 zákona o státním zastupitelství, který jí ukládal plnit své úkoly a postupovat bez zbytečných průtahů. Právě o neodůvodněných průtazích se přitom výslovně hovoří v závěrečné části výtky (obdobný význam má i spojení „neodůvodněná rezignace na výkon dozoru nad zachováním zákonnosti v přípravném řízení“ taktéž v textu výtky použitý). A nejen to, ve výtce žalovaný poukazuje na lhůtu k vyřízení stížnosti zakotvenou v čl. VI odst. 1 písm. b) organizačního opatření Městského státního zastupitelství v Brně č. 2/2016. Toto opatření bylo žalobkyni známo a při jednání jeho obsah učinila nesporným, ostatně sama v žalobě argumentuje právě lhůtou pro vyřízení stížnosti, která je v něm zakotvena. Zároveň je v něm stanovena lhůta podle názoru krajského soudu konkrétním provedením § 24 odst. 1 zákona o státním zastupitelství v podmínkách městského státního zastupitelství ve formě interního aktu řízení. Odkaz na citované organizační opatření lze tudíž považovat za zprostředkovaný odkaz na uvedené zákonné ustanovení, stejně jako lze bezdůvodné překročení uvedené lhůty považovat za zbytečné průtahy ve smyslu zákona.
24. To, že městská státní zástupkyně v textu výtky výslovně neuvedla, že vytknuté průtahy představují (těž) porušení povinnosti státního zástupce zakotvené v citovaném § 24 odst. 1 zákona o státním zastupitelství, vnímá sice soud jako pochybení, avšak ne takové závažnosti, aby vedlo k nepřezkoumatelnosti, resp. ke zrušení napadené výtky. Ta, konec konců, není rozhodnutím ve smyslu zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a nelze na ni z hlediska formálních náležitostí klást přehnané nároky. Je třeba vzít v úvahu, že adresátem výtky je zásadně vždy právní profesionál, nadto profesionál denně aplikující a naplňující svou práci zákon o státním zastupitelství. Vědomost o tom, že je podle tohoto zákona povinen si při plnění svých úkolů počínat svědomitě a bez zbytečných průtahů, lze v okruhu takovýchto adresátů považovat za běžnou znalost, za notorietu. Soudu tak není zřejmé, jakým přínosem pro ochranu práv žalobkyně by citace § 24 odst. 1 zákona o státním zastupitelství v textu výtky měla mít. Tento žalobní bod tak vyhodnotil jako nedůvodný.

Proces udělení výtky

25. Do procesní oblasti směřoval též druhý žalobní bod, ve kterém žalobkyně žalovanému vytýkala, že s ní udělení výtky předem neprojednal. Ani zde nedal krajský soud žalobkyni za pravdu.
26. Výslovné písemné pozvání žalobkyně, aby se dostavila k žalovanému právě za účelem projednání možného udělení výtky, by jistě představovalo „procesně vzorný postup“. Ten však nelze vyžadovat šablonovitě a bez ohledu na konkrétní okolnosti toho kterého případu. Vždy je nutno uvážit, jak probíhala dosavadní komunikace mezi státním zástupcem a vedením státního zastupitelství. Význam má zejména to, zda hrozící postih ze strany vedení musel být státnímu zástupci zřejmý, zda s ohledem na okolnosti takříkajíc „nevisel ve vzduchu“. Tak to učinil krajský soud ve věci žalobkyniny předchozí výtky, když v bodě 53 výše citovaného rozsudku č. j. 30 A 133/2018 - 87 uvedl: *„Soud je přesvědčen, že v daném případě byla žalobkyně o předmětu projednávané věci informována dostatečně. Přestože v předvolání k jednání z 11. 6. 2018 bylo uvedeno, že s ní žalovaná chce projednávat dozor v dané trestní věci, nikoliv výslovně možnost udělení výtky, mohla žalobkyně očekávat, že její postup v trestní věci sp. zn. 4 ZN 2761/2017 může za určitých okolností vyústit i v udělení výtky či v podání kárného návrhu. V tomto směru soud nesdílí argumentaci žalobkyně, že vedoucí státní zástupkyně byla povinna žalobkyni před udělením výtky výslovně sdělit, že s ní hodlá projednat případné udělení výtky. Žalobkyně jako právní profesionálka znalá resortních předpisů upravujících postavení státních zástupců podle soudu mohla při přiměřené obezřetnosti očekávat, že pokud nadřízené státní zastupitelství konstatuje hrubé nedostatky při výkonu jejího dozoru v určité trestní věci, může tato skutečnost vyústit v udělení výtky vedoucí státní zástupkyní.“*
27. Obdobné argumenty musí soud uplatnit i v této věci. Také zde muselo být žalobkyni zřejmé, že jí udělení výtky hrozí, jestliže zůstala nečinná i poté, co jí vedoucí státní zástupkyně písemně stanovila novou (prodlouženou) lhůtu k vyřízení stížnosti založené ve spise a upozornila ji, aby vzala v potaz, že i nadále (navzdory svým již projeveným výhradám) zůstává dozorovou státní zástupkyní v trestní věci sp. zn. 4 ZN 2188/2014. Jestliže žalobkyně na tento jednoznačně projevený postoj své vedoucí státní zástupkyně reagovala sdělením ze dne 12. 6. 2018, v němž se na téměř třech stranách věnuje důvodům, proč přidělení věci sp. zn. 4 ZN 2188/2014 nadále odmítá (polemizuje s jeho důvody) a proč je považuje za šikanózní, zastrašující a narušující její nezávislost, pak to soud nemůže vnímat jinak než jako plné využití jejího práva vyjádřit se k věci. Podle soudu je dále naprosto nepochybné – a musela s tím počítat i žalobkyně – že na vědomou, ba záměrnou nečinnost ve věci a nerespektování písemného upozornění vedoucí státní zástupkyně, že žalobkyni i nadále stíhá povinnost vyřídit podanou stížnost poškozeného, může žalovaný po marném uplynutí stanovené lhůty k vyřízení stížnosti reagovat jedinec nějakou formou kárného postihu. Z žalobkynina podání je přitom patrné, že svůj postoj vnímá jako natolik principiální, a že jej v žádném případě, tedy ani pod takovouto hrozbou, nehodlá změnit. Opět jen nad rámec nutného odůvodnění krajský soud podotýká, že tuto jeho úvahu, činěnou na základě obsahu a celkového vyznění žalobkynina vyjádření ze dne 12. 6. 2018, potvrzuje i následný vývoj, jelikož žalobkyně ani po uložení výtky ve spise konat nezačala.
28. Žalovaný tak vskutku neměl žádný racionální důvod adresovat žalobkyni ještě formální výzvu, aby se dostavila k projednání možného udělení výtky, když žalobkyniny argumenty znal jak z jejího záznamu ze dne 17. 5. 2018, v němž vyjádřila poprvé

nesouhlas s přidělením věci, a tyto argumenty pak žalobkyně dále rozvinula a precizovala ve svém podání ze dne 12. 6. 2018, jímž reagovala na jednoznačné písemné sdělení žalovaného ze dne 24. 5. 2018, že si má začít plnit své povinnosti ve věci sp. zn. 4 ZN 2188/2014. V úvahu je třeba vzít i tvrzení žalovaného ve vyjádření k žalobě, že žalobkyně se svou vedoucí státní zástupkyní v dané fázi již odmítala komunikovat jinak než písemně, což žalobkyně v žádném ze svých vyjádření nepopřela.

29. Soud na tomto místě znovu připomíná, že výtku není rozhodnutím ve smyslu správního řádu, daleko blíže má k neformálnímu nástroji manažerského řízení, k pouhému napomenutí (srov. bod 58 usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 7. 2018, č. j. 9 As 79/2016 - 41, č. 3779/2018 Sb. NSS). Tomu odpovídá snaha NSS neformalizovat přehnaně proces jejího udělení, aby byl tento proces stále zřetelně odlišitelný od podání kárného návrhu (srov. bod 81 citovaného usnesení rozšířeného senátu). Krajský soud si je vědom, že rozšířený senát NSS ve výše citovaném usnesení č. j. 9 As 79/2016 - 41 také opakovaně zdůraznil, že je potřeba výtku se státním zástupcem předem projednat (srov. body 71 a 79), přičemž se odvolal na základní zásady správního řízení (srov. bod 82 citovaného usnesení). Nicméně nutnost tohoto projednání dovodil zejména z povinnosti orgánu ohledu posoudit subjektivní stránku provinění (tj. zavinění). O té v nyní projednávaném případě nemohlo být od počátku jakýchkoliv pochyb, neboť šlo o zcela vědomé jednání, o odmítnutí respektovat autoritu vedoucí státní zástupkyně. Jistěže projednání věci se státním zástupcem slouží i k naplnění jeho práva na obhajobu, i tomu ale v daném případě bylo učiněno zadost, jak krajský soud vysvětlil výše. Žalobkyně konec konců ani neuvádí, co nového, co v jejích výše uvedených písemných vyjádřeních nezaznělo a mělo by to potenciál změnit náhled na danou věc, by mohla žalovanému ještě sdělit při formálním seznámení s důvody pro chystané udělení výtky. Rušit tedy výtku na základě této námítky by znamenalo přitakat bezduchému a samoúčelnému uplatňování procesního práva bez jakéhokoliv reálného dopadu do práv hmotných, resp. do výsledného posouzení věci.
30. Při ústním jednání začala žalobkyně nově argumentovat též tím, že nebylo možné jí výtku udělit, protože ještě stále nebyly vyřízeny její stížnosti na jednání městské státní zástupkyně, jež zahrnovaly i přidělení věci sp. zn. 4 ZN 2188/2014. Ani s touto argumentací se krajský soud nemohl ztotožnit. Žalobkyně nebyla potrestána za to, že si stěžovala na jednání vedoucí státní zástupkyně na nadřízených stupních státního zastupitelství, ale za pokračující záměrné průtahy při vyřizování věci sp. zn. 4 ZN 2188/2014. A v tomto ohledu byla i nadále povinna plnit si své pracovní povinnosti bez ohledu na to, zda si na přidělení spisu stěžovala, či nikoliv. Pokud by krajský soud přistoupil na to, že podání uvedených stížností znamenalo pro žalobkyni jakýsi dočasný „generální pardon“, pak by umožnil státním zástupcům, aby si touto cestou v případě potřeby kdykoliv fakticky prodlužovali lhůty k vyřízení věci a spoléhali se na beztrestnost po dobu, kdy se jejich stížností nadřízené státní zastupitelství zabývá. Především však krajský soud nemůže souhlasit s tím, aby se osoby dotčené přípravným řízením (zejména poškození a podezřelí) stávali rukojmími v ruce státních zástupců a museli na vyřízení svých podání vyčkávat až do doby, kdy je zcela uzavřen spor o to, zda věc byla určitému státnímu zástupci přidělena oprávněně.

Důvodnost výtky

31. Jak již naznačil předchozí odstavec, krajský soud by vnímal jednání žalobkyně jako problematické dokonce i v případě, že by jí nadřízené stupně státního zastupitelství

nakonec daly za pravdu a přidělení věci sp. zn. 4 ZN 2188/2014 by označily za nezákonné. Dokonce i v tom případě by podle krajského soudu nebylo možno zpětně omlouvat to, že žalobkyně v této věci neprováděla žádné úkony, tj. nevyřídila podanou stížnost na postup policejního orgánu, neboť o tom, že tento úkon je třeba provést a že je pro něj stanovena interní lhůta, nebylo mezi ní a vedoucí státní zástupkyní žádného sporu. Tím méně pak může krajský soud projevit pochopení pro jednání žalobkyně s vědomím, že jí ani nadřazené stupně státního zastupitelství za pravdu v jejím sporu nedaly. Přidělení výše uvedené věci žalobkyni nadto neshledal nezákonným ani krajský soud.

32. Obdobně jako kárný senát NSS (viz body 142-153 rozhodnutí č. j. 12 Ksz 7/2018 – 160) i krajský soud musí konstatovat, že neshledal v této kauze ten rozměr, který se jí snaží dát žalobkyně. Nejde tu o zásadní spor o nezávislost státního zástupce, kterou by žalovaný svým jednáním atakoval a znemožňoval tak žalované vykonávat její funkci v souladu se zákonem. Nejedná se tu o cílený nátlak na žalobkyni, který by ji nutil v právně jednoznačné situaci, aby prováděla v přidělené trestní věci dozor ve zjevném rozporu se zákonem ve prospěch nebo neprospěch určitých osob, tím méně pak o tlaky politického či obdobného rázu. Ve skutečnosti jsou neshody žalobkyně s její vedoucí státní zástupkyní, potažmo s jejím náměstkem, relativně banálního rázu. Jedná se pouze o odlišné právní názory žalobkyně na výklad právních předpisů procesní a organizační povahy (trestního řádu a zákona o státním zastupitelství) v případech, které nejsou zcela jednoznačné. Konkrétně se jedná o odlišné názory na procesní postup a na přípustnost a vhodnost vedení společného řízení v případě dvou obviněných (věc sp. zn. 4 ZT 27/2018) a na přípustnost a odůvodněnost přidělení věci zpracovávané původně jiným státním zástupcem (věc sp. zn. 4 ZN 2188/2014).
33. Žalobkyni se přitom v onom druhém případě nepodařilo přesvědčit soud, že přidělení věci sp. zn. 4 ZN 2188/2014 bylo jakousi odvetou za nesplnění závazného příkazu náměstka městské státní zástupkyně ve věci sp. zn. 4 ZT 27/2018 či nátlakovým prostředkem sloužícím k tomu, aby již nadále odlišné právní názory neprojevovala. Takovéto interpretaci jednání žalovaného totiž nedopovídá řada skutečností. Především vedoucí státní zástupkyně měla k odejmutí věci svému náměstkovi objektivní důvod – sám o to požádal, jelikož u něj hrozilo, že ve spise dojde k překročení lhůty pro vyřízení stížnosti. Ohledně přidělení věci žalobkyni je třeba uvážit, že se nejednalo o věc nijak těžkou. Bylo nutno v ní vyřídit pouze stížnost poškozeného, jež nepřinášela žádné nové skutečnosti, jak uvádí sama žalobkyně ve svém záznamu k přidělení věci ze dne 17. 5. 2018. Ani v kombinaci s dalšími dvěma věcmi – jež žalovaný také označil za lehké a žalobkyně to nerozporuje – to nesvědčí o snaze žalobkyni zahltit agendou, kterou by nebyla schopná zvládat, a následně z toho pro ni vyvozovat nepříznivé důsledky. Stejně tak fakt, že vedoucí státní zástupkyně jí ve svém přípisu prodloužila interní lhůtu pro vyřízení podání, jež se ve spise nacházelo, tak, aby měla žalobkyně k dispozici celou délku lhůty, nesvědčí o tom, že by smyslem přidělení věci sp. zn. 4 ZN 2188/2014 bylo dostat žalobkyni z hlediska plnění jejích povinností do úzkých nebo na ni nějakým způsobem vyvíjet tlak.
34. Krajský soud může souhlasit se žalobkyní v tom, že přidělování věcí na městském státním zastupitelství se nejeví příliš vyvážené, neboť náměstkovi městské státní zástupkyně bylo v době od ledna do května 2018 přiděleno naprosté minimum věcí ve srovnání se žalobkyní. Jeho vytíženost shromažďováním podkladů pro prověrku spisů starších 9 měsíců, na něž poukazoval žalovaný, přitom žalobkyně zpochybnila tvrzením, že teprve

koncem června měli jednotliví státní zástupci odevzdat své podklady a vyjádření pro tuto prověrku. Nicméně je třeba říci, že nespravedlivé rozdělování věcí mezi jednotlivé státní zástupce ze strany vedení by snad mohlo vylučovat zavinění, pokud by žalobkyně v některých takto přidělených věcech přes vynaložené úsilí nedokázala konat bez průtahů. Nemůže ale být omluvou pro vědomou a cílenou rezignaci na vyřizování konkrétní – byť údajně nesprávně přidělené – věci. Dojem, že snad vedoucí státní zástupkyně někoho z kolegů protěžuje a ulevuje mu, což vede k vyšší zátěži všech ostatních státních zástupců, nemůže totiž vyvázat žalobkyni z povinnosti, aby v těch věcech, které přiděleny má, prováděla potřebné úkony.

35. Krajský soud pro úplnost podotýká, že argumentace žalobkyně uvedená v ústavní stížnosti proti výše míněnému rozhodnutí kárného senátu NSS, kterou žalobkyně předložila na jednání soudu jako rozhojnění svého vyjádření, jej taktéž nepřesvědčila. Minuciózní lpění na potřebě rozlišovat výkon správy státního zastupitelství a dozorových oprávnění, stejně jako poukazování na právo vykonávat nerušeně veřejnou funkci, nemohou zakrýt prostý fakt, že žalobkyně odmítla plnit své povinnosti ve věci, kterou jí její vedoucí státní zástupkyně jednoznačným způsobem přidělila, aniž by se přitom konkrétní (vcelku banální) úkon, jež měla v této věci učinit, dostával jakkoliv do rozporu se zákonem nebo s jejím svědomím. Nejednalo se o nic víc, než o pokračování dřívějšího sporu s její nadřízenou, přičemž údajným zásadovým postojem žalobkyně utrpěl nejvíce poškozený v dané věci, jehož stížnost marně čekala na vyřízení přes dva měsíce.
36. K údajným vadám sdělení žalovaného ze dne 20. 6. 2018 č. j. 4 ZN 2188/2014-41 se krajský soud vyjadřovat vůbec nebude, neboť to podle svého textu následovalo až po udělení výtky a jeho vady tedy nemohou mít na posouzení věci žádný vliv.

VI. Náklady řízení

37. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu těch nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který úspěch ve věci neměl. Žalobce před soudem neuspěl (soud žalobu zamítl jako nedůvodnou), proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu by jinak – jakožto úspěšnému účastníkovi řízení – právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, nevznikly mu však žádné náklady nad rámec jeho běžné administrativní činnosti. Právní zastoupení žalovaného advokátem neshledal krajský soud potřebným a náklady na ně vynaložené žalovanému nepřiznal, neboť se nejednalo o věc, jež by se svým zaměřením jakkoliv vymykala odbornosti žalovaného.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu